

Gulruxan ULUG'BEKOVA,
Andijon davlat tibbiyot instituti dotsenti, t.f.n.
E-mail: ulugbekova@mail.ru

DSc, professor M.Xajiyeva taqrizi asosida

PRACTICAL APPLICATION OF ADAPTED METHODS IN MEDICAL UNIVERSITIES: EXPERIENCE OF LEADING MEDICAL UNIVERSITIES

Annotation

In the evolving landscape of medical education, the practical application of personalized learning methods has become an important aspect of aligning academic training with the dynamic demands of the healthcare industry. This article examines the experience of the world's leading medical universities in introducing innovative and customized educational methodologies. The article examines various case studies and educational reforms and highlights the effectiveness of these approaches in improving the skills and training of medical students. Results show that integrating hands-on, context-specific teaching methods not only improves learning outcomes, but also equips students with the skills they need to excel in their future medical careers.

Key words: Adapted educational techniques, medical education, practical application, innovative methodologies, competency-based education, simulation-based training.

TIBBIYOT UNIVERSITETLARIDA MOSLASHTIRILGAN METODLARNI AMALIY QO'LLASH: YETAKCHI TIBBIYOT UNIVERSITETLARINING TAJRIBASI

Annotatsiya

Rivojlanayotgan tibbiy ta'lim landshaftida moslashtirilgan o'qitish usullarini amaliy qo'llash akademik tayyorgarlikni sog'liqni saqlash sanoatining dinamik talablari bilan uyg'unlashtirishning muhim jihatiga aylandi. Ushbu maqola jahonning yetakchi tibbiyot universitetlarining innovatsion va moslashtirilgan ta'lim metodologiyalarini joriy etish tajribasini o'rganadi. Maqolada turli amaliy tadqiqotlar va ta'lim sohasidagi islohotlarni o'rganib chiqib, tibbiyot talabalarining malakasi va tayyorgarligini oshirishda ushbu yondashuvlarning samaradorligi ta'kidlangan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, amaliy, kontekstga xos o'qitish usullarini integratsiyalash nafaqat ta'lim natijalarini yaxshilaydi, balki talabalarni kelajakdagi tibbiy kareralarida ustunlik qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan jihozlaydi.

Kalit so'zlar: Moslashtirilgan ta'lim texnikasi, tibbiy ta'lim, amaliy dastur, innovatsion metodologiyalar, kompetensiyaga asoslangan ta'lim, simulyatsiyaga asoslangan trening.

ПРАКТИЧЕСКОЕ ПРИМЕНЕНИЕ АДАПТИРОВАННЫХ МЕТОДОВ В МЕДИЦИНСКИХ ВУЗАХ: ОПЫТ ВЕДУЩИХ МЕДИЦИНСКИХ ВУЗОВ

Аннотация

В развивающемся пространстве медицинского образования практическое применение методов персонализированного обучения стало важным аспектом приведения академической подготовки в соответствие с динамичными требованиями отрасли здравоохранения. В данной статье рассматривается опыт ведущих медицинских университетов мира по внедрению инновационных и кастомизированных образовательных методик. В статье рассматриваются различные тематические исследования и реформы образования и подчеркивается эффективность этих подходов в повышении квалификации и подготовке студентов-медиков. Результаты показывают, что интеграция практических методов обучения с учетом контекста не только улучшает результаты обучения, но и дает студентам навыки, необходимые для достижения успеха в будущей медицинской карьере.

Ключевые слова: Адаптированные образовательные технологии, медицинское образование, практическое применение, инновационные методики, компетентностное обучение, симуляционное обучение.

Kirish. Tibbiyot ta'limi sohasi tibbiyot fanlari, texnikasi va pedagogik nazariyalarning yutuqlari asosida doimiy ravishda rivojlanib bormoqda. Ushbu o'zgarishlarni qondirish uchun tibbiyot universitetlari talabalarni zamonaviy sog'liqni saqlashning murakkabliklariga samarali tayyorlay oladigan innovatsion o'qitish usullarini qabul qilishlari va qo'llashlari kerak. Ushbu maqola etakchi tibbiyot universitetlarida moslashtirilgan o'qitish usullarini amaliy qo'llashni o'rganadi va tibbiyot talabalari uchun ta'lim tajribasi va natijalarini yaxshilash uchun ushbu yondashuvlar qanday muvaffaqiyatli amalga oshirilganligini o'rganadi.

Tibbiyot ta'limida moslashtirilgan o'qitish usullariga bo'lgan ehtiyoj. Didaktik ma'ruzalar va eslab qolishga asoslangan tibbiyotni o'qitishning an'anaviy usullari tobora ko'proq interfaol va amaliy yondashuvlar bilan

almashtirilmoqda[1]. Ushbu o'zgarishlar bir necha omillarga bog'liq:

Tibbiy bilimlardagi yutuqlar: Tibbiy bilimlarning tez kengayishi talabalarni yangi ishlanmalardan xabardor qilish uchun yanada samarali va dinamik o'qitish usullarini talab qiladi.

Texnologik integratsiya: Tibbiyot amaliyotiga texnologiya integratsiyasi talabalardan turli raqamli vositalar va platformalardan foydalanishda malakali bo'lishlarini taqozo etadi [2].

Kompetensiyaga asoslangan ta'lim: O'quvchilarning amaliy ko'nikmalari va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan kompetensiyaga asoslangan ta'limga e'tibor kuchaymoqda.

Moslashtirilgan o'qitish usullarining maqsadlari. Moslashtirilgan o'qitish usullari tibbiy ta'limda bir nechta asosiy maqsadlarga erishishga qaratilgan:

Ta'lim natijalarini yaxshilash: Ko'proq qiziqarli va amaliy o'rganish tajribasini taqdim etish orqali moslashtirilgan texnikalar talabalarning murakkab tibbiy tushunchalarni tushinishlari va saqlab qolishlariga yordam beradi.

Amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish: Bu metodlar amaliy mashg'ulotlarga va real hayotda qo'llanilishiga urg'u beradi, bu esa talabalarning klinik amaliyotga yaxshi tayyorlanishini ta'minlaydi.

Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish: Moslashtirilgan usullar talabalarni tanqidiy fikrlashga va tibbiy amaliyotda muhim bo'lgan muammolarni, ko'nikmalarni hal qilishga undaydi.

Garvard tibbiyot maktabi. Faol ta'lim va simulyatsiyaga asoslangan trening.

Garvard tibbiyot maktabi talabalarning faolligini oshirish va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish uchun o'z o'quv dasturiga faol o'rganish va simulyatsiyaga asoslangan treningni kiritdi[3]. Ushbu texnikalar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Muammolarga asoslangan ta'lim (PBL): Talabalar hamkorlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirib, haqiqiy hayotdagi tibbiy holatlarni hal qilish uchun kichik guruhlarda ishlaydi.

Simulyatsiya laboratoriyalari: Yuqori aniqlikdagi maneklar va virtual haqiqat simulyatsiyalari talabalarga nazorat ostida, xavf-xatarsiz muhitda amaliy tajriba bilan ta'minlash uchun ishlatiladi. Natijalar:

Takomillashtirilgan klinik ko'nikmalar: Talabalar klinik ko'nikmalarni baholashda yuqori darajadagi vakolatlarini namoyish etadilar.

Ishtirok etishning ortishi: Ushbu usullarning interfaol o'quvchilarning qoniqish va o'quv jarayonidagi faolligini oshirishga olib keldi.

Oksford universiteti tibbiyot maktabi. Aralashirilgan ta'lim yondashuvi. Oksford universiteti an'anaviy sinfda o'qitishni onlayn resurslar va interaktiv modullar bilan birlashtirgan aralash ta'lim yondashuvini qo'lladi. Asosiy tarkibiy qismlarga quyidagilar kiradi:

Onlayn ta'lim platformalari: Talabalar keng assortimentdagi onlayn materiallardan, jumladan, videoma'ruzalar, interaktiv amaliy tadqiqotlar va raqamli darsliklardan foydalanishlari mumkin[4].

Flipped Classroom: Bu yondashuv talabalarga muhokama va amaliy qo'llashga qaratilgan shaxsiy mashg'ulotlarga borishdan oldin ma'ruza mazmunini onlayn ko'rib chiqish imkonini beradi. Natijalar:

Moslashuvchan ta'lim: Talabalar o'z tezligida o'rganishlari va kerak bo'lganda materiallarni qayta ko'rib chiqishlari mumkin, bu esa yaxshiroq tushunish va saqlashga olib keladi.

Kengaytirilgan tanqidiy fikrlash: teskari sinf modeli material bilan chuqurroq shug'ullanishni rag'batlantiradi va o'quvchilarning tanqidiy fikrlash qobiliyatini oshiradi.

Karolinska instituti. Kasblararo ta'lim (IPE): Karolinska instituti talabalarni sog'liqni saqlash muassasalarida hamkorlikda amaliyotga tayyorlash uchun kasblararo ta'limga urg'u beradi[5]. Asosiy tashabbuslarga quyidagilar kiradi: Jamoaga asoslangan ta'lim: Turli xil sog'liqni saqlash fanlari talabalari birgalikda loyiha va amaliy tadqiqotlarni ustida ishlaydi, jamoaviy ish va turli nuqtai nazarlarni tushunishga yordam beradi.

Birgalikda simulyatsiya mashqlari: Talabalar sog'liqni saqlashning haqiqiy stsenariylariga taqlid qiladigan simulyatsiyalarda ishtirok etadilar, bu esa ulardan samarali hamkorlik qilish va mulohaza qilishni talab qiladi. Natijalar:

Yaxshilangan jamoada ishlash ko'nikmalari: Talabalar sog'liqni saqlash amaliyotining birgalikdagi tabiatiga yaxshiroq tayyorlanishadi.

Bemorlarga xizmat ko'rsatishni kuchaytirish: Kasblararo ta'limga e'tibor bemorlarni parvarishlash sifati va xavfsizligini yaxshilashga olib keldi.

Moslashtirilgan o'qitish usullarini joriy etish bo'yicha eng yaxshi tajribalar

O'quv dasturlari maqsadlariga moslashish. Moslashtirilgan o'qitish usullarini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun tibbiyot universitetlari ushbu usullarning o'quv maqsadlari va ta'lim natijalariga mos kelishini ta'minlashi kerak.[6] Bunga quyidagilar kiradi:

O'quv rejasini xaritalash: o'rganishni yaxshilash uchun moslashtirilgan usullarni mavjud kurslarga qayerda va qanday kiritish mumkinligini aniqlash.

Fakultetni rivojlantirish: professor-o'qituvchilarni o'qitishda ushbu usullardan samarali foydalanish uchun o'qitish va qo'llab-quvvatlash.

Texnologiyadan foydalanish. Tibbiy ta'limni modernizatsiya qilishda texnologiyadan foydalanish hal qiluvchi ahamiyatga ega. Samarali amalga oshirish quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Texnologiyaga sarmoya kiritish: Universitetlar interfaol va raqamli ta'limni qo'llab-quvvatlash uchun zamonaviy texnologiyalar va infratuzilmaga sarmoya kiritishlari kerak[7].

Talabalar va professor-o'qituvchilar uchun treninglar: Talabalar ham, professor-o'qituvchilar ham yangi texnologiyalar va vositalardan samarali foydalanish uchun treningga muhtoj.

Innovatsiyalar madaniyatini oshirish. O'qitish va o'qitishda innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlovchi madaniyatni yaratish juda muhimdir. Bunga quyidagilar orqali erishish mumkin:

Tajribani rag'batlantirish: O'qituvchilarni o'qitishda yangi uslub va yondashuvlarni sinab ko'rishga undash kerak.

Innovatsiyalarni mukofotlash: Ta'lim muassasalari innovatsion o'qitish usullarini muvaffaqiyatli joriy etgan professor-o'qituvchilarni tan olishlari va mukofotlashlari kerak.

Qiyinchiliklar va yechimlar. Qiyinchiliklar:

O'zgarishlarga qarshilik: Fakultet va muassasalar an'anaviy yondashuvlar qulayligi tufayli yangi o'qitish usullarini qabul qilishga qarshilik ko'rsatishi mumkin.

Resurs cheklovlari: Yangi texnikani joriy qilish ko'pincha texnologiya va o'qitishga katta sarmoyani talab qiladi.

Yechimlar:

Pilot dasturlar: Kichik pilot dasturlardan boshlash yangi usullarning samaradorligini ko'rsatishga yordam beradi va kengroq amalga oshirish uchun yordam beradi[8].

Hamkorlik va moliyalashtirish: Hamkorlik va tashqi moliyalashtirishni izlash resurs cheklovlari engillashtirishga yordam beradi va innovatsion usullarni qo'llashni qo'llab-quvvatlaydi.

Xulosa. Tibbiyot ta'limida moslashtirilgan o'qitish usullarini amaliy qo'llash talabalarni zamonaviy sog'liqni saqlash muammolariga javob berishga tayyorlash uchun muhimdir. Yetakchi tibbiyot oliy o'quv yurtlari ushbu usullarning o'quv natijalarini oshirish va klinik amaliyot uchun zarur bo'lgan amaliy ko'nikmalarni shakllantirishda samaradorligini ko'rsatdi[9]. Ushbu usullarni o'quv maqsadlariga muvofiqlashtirish, texnologiyalardan foydalanish va innovatsiyalar madaniyatini oshirish orqali tibbiyot muassasalari o'z talabalarning tibbiy kareralarida muvaffaqiyatga erishish uchun yaxshi jihozlanganligini ta'minlashlari mumkin.

ADABIYOTLAR

1. Yilmaz N. D., Sahin H., Nazli A. International medical students' adaptation to university life in Turkey //International journal of medical education. – 2020. – Т. 11. – С. 62.
2. Quirk M., Chumley H. The adaptive medical curriculum: a model for continuous improvement //Medical Teacher. – 2018. – Т. 40. – №. 8. – С. 786-790.
3. Templeman K., Robinson A., McKenna L. Learning and adaptation with regard to complementary medicine in a foreign context: Intercultural experiences of medical students from different cultural backgrounds //International Journal of Intercultural Relations. – 2016. – Т. 55. – С. 55-65.
4. Daryazadeh S., Yamani N., Adibi P. A modified tool for "reflective practice" in medical education: Adaptation of the REFLECT rubric in Persian //Journal of Education and Health Promotion. – 2020. – Т. 9. – №. 1. – С. 24.
5. Sundberg K. et al. Power and resistance: leading change in medical education //Studies in Higher Education. – 2017. – Т. 42. – №. 3. – С. 445-462.
6. Баринов Э. Ф. и др. Использование платформ электронного обучения для управления внеаудиторной самостоятельной работой студентов в медицинских университетах //Непрерывное образование: XXI век. – 2015. – №. 3 (11). – С. 114-126.
7. Беляева А. В., Аксененко И. А. Цифровая платформа как педагогическая технология формирования готовности к профессиональной деятельности студентов медицинского вуза //Концепт. – 2022. – №. 1. – С. 28-44.
8. Шмакова Е. В. и др. Ситуационные задачи как способ формирования практических навыков у студентов медицинского ВУЗа //педагогическое взаимодействие: возможности перспективы. – 2022. – С. 328.
9. Akbarali O'g'li, Satvoldiyev Fakhridin. "Prospects for improving the technologies of developing legal thinking for schoolchildren (on the example of the province of Namangan)." Current research journal of pedagogics 4.01 (2023): 94-97.